

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	TRABALLO FIN DE GRAO		Código	651G01034
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	FisioterapiaMedicina			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado	Amado Vazquez, Maria Eugenia	Correo electrónico	maria.eugenia.amado@udc.es	
	Barcia Seoane, Miriam		miriam.barcia.seoane@udc.es	
	Bello Rodriguez, Olalla		olalla.bello@udc.es	
	Carballo Costa, Lidia		lidia.carballo@udc.es	
	Chouza insua, Marcelo		marcelo.chouza@udc.es	
	Escribano Silva, Mercedes		mercedes.escribano@udc.es	
	Fernandez Cervantes, Ramon		ramon.fcervantes@udc.es	
	Fuentes Boquete, Isaac Manuel		i.fuentes@udc.es	
	Gonzalez Doniz, Maria Luz		luz.doniz@udc.es	
	López García, Asenet		asetnet.lopezg@udc.es	
	Martinez Bustelo, Sandra		s.martinez1@udc.es	
	Pardo Carballido, Carmen		carmen.pardo@udc.es	
	Paseiro Ares, Gustavo		gustavo.paseiro@udc.es	
	Patiño Nuñez, Sergio		sergio.patino@udc.es	
	Quintia Casares, Jose		jose.quintia@udc.es	
	Rodriguez Romero, Beatriz		beatriz.romero@udc.es	
	Rodriguez-Villamil Fernandez, Jose Luis		jose.luis.rodriguez-villamil@udc.es	
	Ruiz Domínguez, Octavio		o.ruiz@udc.es	
	Santos Romero, Cipriano Ramón		ramon.santos@udc.es	
	Senin Camargo, Francisco José		francisco.senin@udc.es	
Souto Camba, Sonia	sonia.souto@udc.es			
Viñas Diz, Susana	susana.vinas.diz@udc.es			
Vivas Costa, Jamile	j.vivas@udc.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Conocer y comprender la morfología, la fisiología, la patología y la conducta de las personas, tanto sanas como enfermas, en el medio natural y social.
A2	Conocer y comprender las ciencias, los modelos, las técnicas y los instrumentos sobre los que se fundamenta, articula y desarrolla la fisioterapia.
A3	Conocer y comprender los métodos, procedimientos y actuaciones fisioterapéuticas, encaminados tanto a la terapéutica propiamente dicha a aplicar en la clínica para la reeducación o recuperación funcional, como a la realización de actividades dirigidas a la promoción y mantenimiento de la salud.
A17	Comprender la importancia de actualizar los conocimientos, habilidades, destrezas y actitudes que integran las competencias profesionales del fisioterapeuta.

A19	Comunicarse de modo efectivo y claro, tanto de forma oral como escrita, con los usuarios del sistema sanitario así como con otros profesionales.
B3	Contexto administrativo e organizativo.
B9	Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional.
B11	Manter actualizados os coñecementos, habilidades e actitudes.
B12	Afrontar o estrés.
B15	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Capacidade para a comprensión e expresión adecuada nas linguas oficiais da Comunidade autónoma ou lingua inglesa.			C1 C2
Capacidade para empregar un vocabulario técnico axeitado propio da Fisioterapia.	A19		C1 C2
Capacidade para estruturar, analizar, razoar criticamente, sintetizar e presentar ideas e teorías complexas.	A1 A2 A3	B11 B15	C4 C6
Capacidade para traballar con responsabilidade, de forma organizada e planificada.		B3 B11 B12 B15	C7
Dominio das ferramentas básicas das TIC e fontes de documentación propias do ámbito sanitario e en concreto de Fisioterapia.			C3
Desenvolvemento de habilidades básicas de investigación.	A17	B9 B11 B15	C7 C8
Capacidade para xestionar a información e o coñecemento no seu ámbito disciplinar.	A1 A2 A3 A17	B11 B15	C8

Contidos	
Temas	Subtemas

A materia Traballo fin de Grao ten asignados 6 créditos ECTS, equivalentes a 150 horas de traballo do alumno.

A actividade presencial está representada por 13 horas distribuídas do seguinte xeito:

- 2 horas corresponden á reunión inicial co coordinador da materia onde se explican os distintos procedementos relacionados coa materia (elección do titor, normativa, entrega do TFG...) e acláranse todas as dúbidas que poidan xurdir.
- 10 horas distribuídas ao longo do segundo cuatrimestre destinaranse ás reunións presenciais co titor, para realizar un axeitado seguimento do TFG.
- 1 hora corresponde á presentación oral e defensa do TFG ante o Tribunal de avaliación.

As 137 horas restantes corresponden ao traballo non presencial: selección do tema, cronograma de traballo e elaboración do TFG.

Liñas de investigación:

1. Fisioterapia Neurolóxica.
2. Fisioterapia Deportiva.
3. Diagnóstico e intervención fisioterápica nas principais disfuncións do complexo nocello-pé: fiabilidade, validez e eficacia.
4. Análise biomecánica do movemento. Rehabilitación da marcha en problemas neurolóxicos. Control motor. Exercicio físico e lesións deportivas.
5. Manexo da evidencia científica en Fisioterapia. Nutrición en Fisioterapia.
6. Fisioterapia nos maiores.
7. Fisioterapia respiratoria nas enfermidades do sistema respiratorio e outros procesos clínicos.
8. Fisioterapia Obstétrica e urogincológica
9. Fisioterapia na prevención da enfermidade e promoción da saúde.
10. Fisioterapia en Traumatoloxía.
11. A análise biomecánica do movemento.
12. Tratamento 3D da escoliose a través do método FED.
13. Fisioterapia nas disfuncións do sistema neuro-músculo-esquelético.
14. Fisioterapia nas patoloxías relacionadas cos linfedemas e problemas vasculares.
15. Efectos neurofisiolóxicos da Terapia Manual.
16. Sistema nervioso periférico.
17. Novas estratexias terapéuticas na avaliación e tratamento da enfermidade de Parkinson. Avaliación neurofisiolóxica da fatiga do sistema motor.
18. Epidemioloxía, prevención e tratamento activo da dor músculo-esquelético (DME). Impacto do DME na calidade de vida relacionada coa saúde (CVRS).
19. Disfunción da articulación témporo-mandibular.
20. Análise morfofuncional do sistema músculo-esquelético mediante ecografía. Fisioterapia nas disfuncións do sistema neuro-músculo-esquelético.
21. Electroterapia en Fisioterapia.
22. Rehabilitación acuática. Neurociencia aplicada á rehabilitación.
23. Intervención fisioterápica en nenos con patoloxía neurolóxica

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Presentación oral	A1 A2 A3 A19 B12 B15 C1 C2 C3 C6 C8	1	9	10

Traballos tutelados	A1 A2 A3 A17 A19 B3 B9 B11 B12 B15 C1 C2 C3 C4 C6 C7 C8	2	128	130
Atención personalizada		10	0	10
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Presentación oral	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan dun modo ordenado, formulando cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica. O alumno realizará unha defensa do seu Traballo fin de grao ante un Tribunal composto por 3 membros: Presidente, Secretario e Vogal. A súa exposición terá unha duración máxima de 10 minutos transcorridos os cales quedará a disposición do Tribunal para aclarar, responder ou afondar en todas aquelas cuestións que se lle soliciten.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente á aprendizaxe do "como facer as cousas". Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor. A cada alumno asignaráselle un tutor para a elaboración do seu Traballo fin de Grao (TFG). O devandito tutor encargárase de asesorar o estudante así como de realizar un seguimento do seu traballo comprobando que adquire as competencias inherentes a este, e que cumpre cos requisitos especificados na normativa. Unha vez o alumno finaliza o seu TFG, o tutor deberá emitir un informe favorable para que poida solicitar a súa defensa ante o Tribunal de avaliación.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Presentación oral	Para a súa realización é importante consultar co tutor os avances que se vaian realizando progresivamente para recibir as orientacións necesarias en cada caso, asegurando a calidade dos traballos de acordo aos criterios establecidos. O seguimento farase preferentemente de forma individualizada mediante tutorías virtuais ou presenciais.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A1 A2 A3 A17 A19 B3 B9 B11 B12 B15 C1 C2 C3 C4 C6 C7 C8	Elaboración dun traballo de fin de grao, consistente nun exercicio de integración dos contidos formativos recibidos e as competencias adquiridas.	70
Presentación oral	A1 A2 A3 A19 B12 B15 C1 C2 C3 C6 C8	Presentación e defensa ante o Tribunal universitario dun traballo fin de grao, consistente nun exercicio de integración dos contidos formativos recibidos e as competencias adquiridas.	30

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	- Renart Pita M A. (2004). Escribir en Ciencias Biomédicas. Madrid: Aran Ediciones - Day, Robert A (2008). Cómo escribir y publicar trabajos científicos. Washington : Organización Panamericana de la Salud - Martín Vivaldi, Gonzalo (1993). Curso de redacción del pensamiento a la palabra : teoría y práctica de la composición y del estilo . Madrid : Paraninfo - Vallejo-Nájera, Juan Antonio (2010). Aprender a hablar en público hoy : cómo cautivar y convencer por medio de la palabra . Barcelona : Planeta - García JA, Ponce F, Ramírez Y, Lino L. (2011). Introducción a la metodología de la investigación en ciencias de la salud. Madrid: McGraw-Hill - Polgar, Stephen. (2014). Introducción a la investigación en ciencias de la salud. Barcelona : Elsevier - Ruiz Morales A, Morillo Zárate LE. (2004). Epidemiología clínica: investigación clínica aplicada. Ed. Bogotá: Médica Internacional - Argimon Pallas JM, Jimenez Villa J. (2013). Métodos de investigación clínica y epidemiológica. Ed. Barcelona: Elsevier - Hulley, SB. et al. (2014). Diseño de las investigaciones clínicas. Ed. Barcelona: Lippincott Williams and Wilkins. Wolters Kluwer Health - José Luís R. Martín, Aurelio Tobías Garcés, Teresa Seoane Pillado (2006). El concepto salud a través de la síntesis de la evidencia científica. Toledo : FISCAM - González IF, Urrutia G, Alonso-Coello P. (2011). Revisiones sistemáticas y metaanálisis: bases conceptuales e interpretación. Revista Española de Cardiología 64(8):688-696
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

DOCUMENTACIÓN E ESTADÍSTICA SANITARIA/651G01028
ESTANCIAS CLÍNICAS I/651G01035

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

ESTANCIAS CLÍNICAS II/651G01036

Materias que continúan o temario

Observacións

Para poder matricularse no Traballo Fin de Grao (TFG) o alumno deberá ter superados como mínimo 180 créditos ECTS. Para poder defender o TFG ante o Tribunal avaliador o alumno deberá ter superado todas as materias da titulación.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías